

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.II.10.611/2016/5.

**A tanács tagjai:** Dr. Stark Marianna a tanács elnöke  
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró  
Sipőczné dr. Tánczos Rita bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** jogtanácsos

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** jogtanácsos

**A per tárgya:** közalkalmazotti illetmény-különbözet megfizetése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** alperes

**A felülvizsgálni kért jogerős határozat:**

Egri Törvényszék 2.Mf.20.124/2016/5.

**Az elsőfokú bíróság határozata:**

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.403/2015/4.

**Rendelkező rész**

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.124/2016/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**Tényállás**

- [1] A felperes 1997. július 1-től középfokú besorolású munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél. A felperes 2013-ban a C fizetési osztály 6. fizetési fokozata alapján 86.800 forint garantált illetményben, 10.200 forint garantált bérminimumra történő kiegészítésben és 17.000 forint garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben részesült, összilletménye ekként 119.000 forint volt. Az alperes 2014. január 1-jétől a felperest arról értesítette, hogy garantált illetményét 86.800 forintban, garantált bérminimumra történő kiegészítését

14.200 forintban, garantált összegben felüli munkáltatói döntés alapján alapuló illetményrészét pedig 17.000 forintban állapítja meg, amely mellett a felperes 5000 forint közalkalmazotti címpótlékban is részesült, így összilletménye 123.000 forint volt. 2015. január 1-től a munkáltató a felperest a C fizetési osztály 6. fizetési fokozatából a C fizetési osztály 7. fizetési fokozatába sorolta. Ezen időponttól garantált illetménye 88.725 forint volt, garantált bérminimumra történő kiegészítésének összege 33.275 forint, a munkáltatói döntés alapján alapuló illetményrészének összege azonban 6650 forintba csökkent, ekként a címpótlékkal együtt számított összilletménye 133.650 forintba emelkedett.

- [2] Az alperesnél 2002. május 30-án megkötött kollektív szerződés 29. pontjának rendelkezése szerint a közalkalmazott illetménynövekedése a magasabb fizetési fokozatba történő előrelépése esetén a mindenkori jogszabályban meghatározott mértéket kell, hogy elérje.

### **A felperes keresete és az alperes ellenkérelme**

- [3] A felperes a keresetében 2013. augusztus 1-től 2015. december 31-éig számítottan 390.700 forint illetmény-különbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes az illetménye meghatározásakor megsértette a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2013. augusztus 1-től hatályos 66. § (7)-(10) bekezdéseinek rendelkezéseit, mivel ezen időponttól a kormányrendeletben meghatározott garantált bérminimumot kellett volna garantált illetményként biztosítani. Érvelése szerint a munkáltató a közalkalmazott illetményét a garantált illetménynél magasabb összegben is megállapíthatja, a munkáltatói döntés alapján alapuló illetményrész azonban csak a Kjt.-ben meghatározottak szerint, kizárólag negatív eredményű minősítés alapján vonható el. Az alperes a munkaügyi okmányokban, illetve a bérjegyzékeken a garantált illetményét jogszabálysértően nem az adott évi garantált bérminimumban, hanem a Kjt. bértábla szerinti összegében rögzítette számára. 2015. január 1-jét megelőző időszakban az alperes nem hozott határozatot arról, hogy a munkáltatói döntés alapján alapuló illetményrész csökkent, ezért azt a Kjt. 66. § (9) bekezdésében meghatározottak szerint volt köteles biztosítani.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a jogszabályok és a hatályos közalkalmazotti kollektív szerződés előírásai szerinti illetményemeléseket, előresorolásokat maradéktalanul a Magyar Államkincstár illetményszámfejtési tematikája szerinti bontásban maradéktalanul végrehajtotta. A felperes illetménye a perbeli időszak minden évében elérte, sőt meghaladta a garantált bérminimum összegét és az a követelmény is teljesült, miszerint a felperes illetménye egészében nem csökkenhetett, illetve az előrelépések időpontjában emelkednie kellett.

### **Az első- és másodfokú bíróság ítélete**

- [5] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.403/2015/4. számú ítéletével kötelezte az alperest 390.700 forint és ezen összeg 2014. október 1-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának megfizetésére. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes megsértette a Kjt. 66. § (9) bekezdésének rendelkezését, mivel a felperes garantált illetményének összege 2013. augusztus 1-től 2014. december 31-éig nem érte el a garantált bérminimum összegét. A felperes 2013-ban garantált illetményként 97.000 forintban (86.800 forint bértábla szerinti illetmény + 10.200 forint garantált bérminimumra történő kiegészítés) részesült, amely 17.000 forinttal kevesebb volt a 114.000 forintos garantált bérminimum összegénél, ezért erre az évre számítottan az alperes 85.000 forint illetmény-különbözet megfizetésére köteles. A felperes garantált illetménye 2014-ben 101.000 forint volt (86.800 forint bértábla szerinti illetmény és 14.200 forint garantált bérminimumra történő kiegészítés), amely összeg ebben az évben is 17.000 forint havi illetmény-különbözetet eredményezett, ezért az alperes 12 hónapra számítottan 204.000 forint illetmény-különbözetet köteles megfizetni. 2015. évre vonatkozóan az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes garantált illetményének összege a garantált bérminimumra történő kiegészítéssel együtt számítottan elérte a kormányrendeletben meghatározott havi 122.000 forintot, ugyanakkor a felperes 2014. évre jogszabályszerűen számított összilletménye 135.000 forint volt, amelyhez képest a 2015. évre megállapított összilletménye 6350 forint illetmény-különbözetet eredményezett. Utalt arra is, hogy 2015. évben a felperes átsorolására tekintettel a kollektív szerződés 29. pontja alapján további 2125 forintra jogosult, mindezek alapján a felperest 2015. évre havi 8475 forint illetmény-különbözet, mindösszesen 101.700 forint megfizetésére kötelezte.
- [6] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék a 2.Mf.20.124/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az alperest terhelő elsőfokú perköltség fizetési kötelezettség összegét 15.000 forintban állapította meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy mivel az alperes nem hozott határozatot arról, hogy a garantált illetmény kötelező növelése miatt a munkáltatói többletilletményt csökkentí, utólag nem volt lehetősége, hogy a garantált illetményen felüli illetményrészt garantált illetménynek tekintse. A munkáltató a garantált összegen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből - kizárólag az erre vonatkozó határozat hiánya miatt - visszamenőleg nem csoportosíthatott át a garantált bérminimumra történő kiegészítés címén. Ezen az sem változtat, hogy az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt tulajdonképpen kompenzációnak, illetve korrekciónak tekintette, mert erről nem hozott határozatot. Utalt arra, hogy az alperes által a fellebbezésben hivatkozott bírói gyakorlat a jelen tényállás mellett nem irányadó és annak a más bíróságokon kialakult gyakorlat ellentmond.

## **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [7] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát, továbbá a felperes felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a Kjt. 2013. augusztus 1-től hatályos 66. § (9) bekezdésének b) alpontja kogens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve középfokú vagy magasabb fokú szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A „megilleti” szóhasználat azonban csupán jogosultságot, de nem a garantált illetményhez és a teljes illetményhez kapcsolódó védett alanyi jogot fogalmaz meg. A Kjt. 66. § (9) bekezdésében írt jogszabályszóveg helyes értelmezésével összhangban a Kjt. 21. § (3) bekezdésében foglaltak nem tartalmazzak arra vonatkozó előírást, hogy a munkáltatónak 2013. augusztus 1-től kötelezettsége lett volna a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kiegészíteni és a garantált bérminimum így elért összegét külön sorban szerepeltetni úgy, hogy erre olyan munkáltatói intézkedést hoz, amelyben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentését is megjeleníti. Érvelése szerint a munkáltató avval, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét külön sorban szerepelteti, azzal szabadon rendelkezhet, azt a garantált illetménybe átcsoportosíthatja, irányadónak tekintve a kinevezés szerinti illetmény csökkentésének tilalmát. A garantált bérminimum csak egy zsinórmértéknek tekinthető, de nem tekinthető a közalkalmazott besorolás szerinti illetménye önálló elemének.
- [8] Az alperes az is panaszolta, hogy a törvényszék az ítéletében nem adta annak magyarázatát, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész garantált illetményre átcsoportosítást milyen jogi hivatkozással tekinti meg nem engedhető munkáltatói lépésnek. A törvényszék ítélete ezáltal a Kjt. 66. § (7), (8) bekezdése, valamint (9) bekezdés b) alpontjában foglaltakat sérti, mert nem hivatkozott e rendelkezések valódi tartalmára, azaz azokat nem helyesen értelmezte és ennek köszönhetően az általa levont következtetés helytelen. A jogerős ítélet ezenkívül a Kjt. 21. § (3) bekezdésébe is ütközik, mivel a kinevezés és a kinevezés-módosítási döntések kötelező tartalmi elemeire vonatkozó törvényi előírásokat figyelmen kívül hagyta és a garantált bérminimumot nem zsinórmértéknek, hanem a közalkalmazotti illetmény önálló, alanyi jogosultsággá vált elemének tekintette.
- [9] Az alperes álláspontja szerint jogszerű és pusztán technikai körülmény, hogy a garantált illetményelem és a munkáltatói döntésen alapuló illetményelem egybeszámításával érte el a felperes a garantált bérminimumnak megfelelő összeget. Az a körülmény, hogy az alperes a Kjt. szerinti garantált illetményhez viszonyította a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt és nem a

kormányrendeletben meghatározott összeghez, nem jelentett jogszabálysértést, hiszen a viszonyítási alapot a Kjt. törvényi besorolás szerinti illetménye adja. Az illetményt a Kjt.-ben meghatározottak alapján kell megállapítani, a kormányrendeletben meghatározott garantált illetmény csupán egy irányadó mértéknek tekinthető, ezáltal pedig nem vált a közalkalmazotti illetmény részévé. Érvelése szerint a felperes havi fizetési jegyzékei külön bontásban tartalmazzák az egyes illetményelemeket, azonban valójában tájékoztató célt szolgálnak annak érdekében, hogy az illetményiratok ellenőrizhetőek legyenek. Az álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság EBH 2006.1544. számú elvi határozata is.

- [10] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását, valamint az alperes felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a tényállást teljes körűen feltárta, az irányadó jogszabályokat helyesen értelmezte és teljes egészében megfelel a releváns bírói gyakorlatnak.

#### **A Kúria döntése és annak jogi indokai**

- [11] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [12] A Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem támadta a kollektív szerződés rendelkezésén alapuló illetmény-különbözet összegét, ezért a Kúria az e címen megítélt összeg jogszerűségét nem vizsgálhatta.
- [13] A 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-éig terjedő időtartamra előterjesztett felperesi igény vonatkozásában a felülvizsgálati kérelem azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok a Kjt. 66. § (9) bekezdését, továbbá a Kjt. 21. § (3) bekezdését helytelenül értelmezték, ezért tévesen következtettek a munkáltató mulasztására.
- [14] A közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak. Garantált illetmény a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, illetve a 79/E. §-ában foglaltak alkalmazásával meghatározott besorolási illetmény. A Kjt. 66. §-a azáltal, hogy a közalkalmazott fizetési osztályához és fokozatához kapcsolódó, éves költségvetési törvényben meghatározott illetményösszegeket garantált minimumként határozza meg, a munkáltató számára lehetőséget biztosít, hogy a közalkalmazott illetményét az illetménytáblában szereplőnél magasabb összegben állapítsa meg, amennyiben ennek pénzügyi feltételei rendelkezésre állnak. A munkáltatói többlet is az illetmény része, és a garantált illetménnyel összeszámít. Ez az értelmezés következik a Kjt. 85/A. § 1) pontjának rendelkezéséből, amely felsorolja az illetményelemeket (illetmény, illetménypótlék, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom). Nem szabályozza külön elemként a besorolási illetményt (garantált illetmény), és a

munkáltatói többletilletményt, ebből következően ezeket az illetmény fogalma együttesen tartalmazza. Utalni kell a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára is, mely szerint alapbéren közalkalmazott esetében az illetményt kell érteni.

- [15] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperes garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013.(XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ez az összeg 118.000 forintra emelkedett, míg 2015. január 1-jétől a felperes garantált illetményének a 347/2014.(XII.29.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése b) pontja alapján el kellett érnie a havi 122.000 forintot.
- [16] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-től 2014. december 31-éig a garantált illetmény garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének a garantált illetmény összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett, nem tájékoztatta a felperest, és garantált illetményét 2013-ban 97.000 forintban, míg 2014-ben pedig 101.000 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [17] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az összilletményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.
- [18] Az eljáró bíróságok ítéleteinek helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált.
- [19] A Kúria az Mfv.II.10.460/2015/10. számú elvi határozatában kifejtette, hogy az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma -mintegy alapbérként - együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés,

keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § 1) és m) pontjai meghatároznak.

- [20] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változásról nem tájékoztatja a közalkalmazottat. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.
- [21] A kifejtettekben az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az összilletmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.
- [22] A kinevezés szerinti összilletményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell.
- [23] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alpbéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell tájékoztatni.
- [24] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-től 2014. december 31-éig ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen - hogy az összilletményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [25] A felperes 2015. január 1-jétől érvényesített követelése vonatkozásában az nem volt vitatott, hogy a felperes garantált illetménye 2015. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének

(122.000 forint) figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes a 2015. január 1-jétől hatályos intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló összegből csoportosított át összeget. Az alperes 2015-ben ugyan jogszerűen megtehetette, hogy intézkedik arról, hogy a felperes jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak az addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehette volna meg a Kjt. 24. §-a alapján alkalmazandó Mt. 58. §-a alapján kinevezését az illetmény vonatkozásában sem módosíthatta volna egyoldalúan. Ez az elv akkor is irányadó, hogyha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Ez esetben a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2014. évi illetményét helyesen állapította volna meg. Ebből következően megalapozott volt a felperes 2015. évre járó illetmény-különbözet iránti igénye is.

- [26] Minthogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében a marasztalás összegszerűségét nem támadta, a Kúria a jogerős ítéletet az indokolás kiegészítésével a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

#### **Záró rész**

- [27] A pereszes alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [28] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperest megillető illetékmentességre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. május 24.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző